

ALMANYA'DA 2010 ARALIK AYI İTİBARIYLA ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK ALANINDA MEYDANA GELEN ÖNEMLİ GELİŞMELER

1. İstihdam Piyasası

Toplam çalışanların sayıları ile ilgili en son verilere göre, Kasım 2010'da da çalışanların toplam sayısındaki artış devam etmiş ve bir ay öncesine göre 28.000 artarak 41,09 milyon olarak kayıtlara geçmiştir. Toplam çalışanların sayısı bir yıl öncesine göre kıyaslandığında % 1,1 oranında artışla 427.000 daha fazla kişi istihdam edilmiştir. Diğer taraftan, Ekim 2010 itibariyle sigortaya tabi çalışanların sayısı, bir yıl öncesine kıyaslandığında 498.000 (% 1,8) artışla 28,28 milyon olarak gerçekleşmiştir. Yine Ekim 2010 itibariyle serbest olarak çalışanların sayısı ise bir yıl öncesine göre 11.000 (% 0,2) artarak 4,43 milyona yükselmiştir.

İkinci basamak işsizlik parası alanların istihdam edildiği statüde çalışanların sayısı, Kasım 2010'da bir yıl öncesine göre 16.000 (% - 6) azalma ile 269.000 olarak gerçekleşmiştir. Düşük ücretli işlerde çalışanların sayısı ise 2010 Ekim ayı itibariyle bir yıl öncesine göre 42.000 (% -0,9) azalarak 4,87 milyona gerilemiştir. Ayrıca, yine 2010 Ekim ayı itibariyle 2,47 milyon sigortalı gelirlerini artırmak amacıyla düşük ücretli ikinci bir işte çalışmıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 108.000 (% 4,6) daha fazladır.

İstihdama bölgesel olarak bakıldığında, sigortaya tabi olarak çalışanların sayısı, Ekim 2010 ayı itibariyle bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da % 1,8, Doğu Almanya'da ise % 1,6 oranında artmıştır. Eyaletlerin tamamında sigortaya tabi çalışanların sayılarında artış kaydedilirken en az artış % 0,6 ile Mecklenburg-Vorpommern'de, en fazla artış ise % 2,3 ile Aşağı Saksonya'da gerçekleşmiştir.

Çalışanların sayısı sektörlere göre değerlendirildiğinde, bir yıl öncesine göre hemen hemen tüm sektörlerde artışlar devam etmiştir. Ödünç işçi veren sektörde 188.000 (% 32,3), sağlık ve sosyal hizmetlerde 122.000 (% 3,5), ekonomik hizmet sektöründe 81.000 (% 2,8) ve inşaat sektöründe 38.000'lik (% 2,3) artışlar kaydedilmiştir. Diğer taraftan, imalat sektöründe 7.000 (% -0,1), kamu idaresinde 6.000 (% 0,49) ve diğer hizmet sektörlerinde ise 5.000 (% -0,4) azalma gerçekleşmiştir.

Kısa süreli çalışanların sayısı Kasım 2010'da artmaya devam etmiştir. Son üç ay itibariyle İş Ajanslarına bildirilen yeni kısa süreli çalışanların sayısı, Kasım ayında 94.000, Ekim ayında 45.000 ve Eylül ayında 31.000 olmuştur. Alınan son verilere göre, 2010 Ekim ayında Sosyal Kanun'un III'üncü Kitabının 170'inci maddesine göre 220.000 çalışan kısa süreli iş uygulaması içinde istihdam edilmiştir. Bu sayı bir ay öncesine göre 4.000 daha fazla, ancak bir yıl öncesine göre 856.000 daha azdır.

2. İşsiz Sayıları

Yılın son ayında işsizlerin sayısı artmış ve az da olsa yeniden 3 milyonun üzerine çıkmıştır. İşsizlerin sayısı, Aralık 2010'da bir ay öncesine göre 85.000 artarak 3.016.000 olarak kayıtlara geçmiştir. İşsizlerin sayısı bir yıl öncesi ile kıyaslandığında 2010 Aralık sonunda 260.000 ya da % 8 azalmıştır.

Bölgesel olarak değerlendirildiğinde Aralık 2010 itibariyle işsizlerin sayısı, bir ay öncesine göre, Batı Almanya'da 38.000 artarak 2.068.000'e yükselmiştir. Ancak bu sayı bir yıl öncesine göre, 180.000 (% 8) daha azdır. Doğu Almanya'daki işsizlerin sayısı ise, 2010 Aralık ayında bir ay öncesine göre 46.000 artmış ve 948.000 olarak kayıtlara geçmiştir. Bir yıl öncesiyle kıyaslandığında Doğu Almanya'da da işsiz sayısı bir yıl öncesine göre 80.000 (% - 8) azalmıştır.

İşsiz sayıları oran olarak değerlendirildiğinde, 2010 Aralık ayında işsizlik oranı tüm çalışanların sayısı baz alınarak hesaplandığında % 7,2 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir yıl öncesine göre % 0,6 puan azalmıştır. İşsizlik oranları bölgesel olarak ele alındığında, 2010 Aralık ayı itibariyle Batı Almanya'da % 6,1, Doğu Almanya'da ise % 11,2 olarak kayıtlara geçmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre kıyaslandığında işsizlik oranı, Batı Almanya'da % 0,6, Doğu Almanya'da ise % 0,9 oranında azalmıştır.

Yabancı işsizlerin sayısı 2010 Aralık ayı itibariyle bir ay öncesine göre 6.163 artarak 474.363 (% 14,8) olmuştur. Diğer taraftan, aynı dönem itibariyle işsiz vatandaşlarımızın sayısı da bir ay öncesine göre 915 artarak 137.678 (% 21,4) olarak kayıtlara geçmiştir.

Diğer taraftan, işsiz sayısı alınan işsizlik parası türüne göre değerlendirildiğinde, 2010 Aralık ayında 3.016.000 işsizin 950.000'i ya da % 31'i birinci basamak işsizlik parası alırken, 2.066.000'si ya da % 69'u ikinci basamak işsizlik parası almıştır. Bir ay öncesine göre birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı 46.000 (% 5), ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise, 39.000 (% 2) artmıştır. Bir yıl öncesine göre birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı, 161.000 ya da % 15, ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise 99.000 ya da % 5 azalmıştır.

3. Mesleki Eğitim

2010 Kasım ve Aralık aylarında 67.600 genç meslek eğitimi yeri başvurusunda bulunmuştur. Bu sayının, 12.200'ü (% 18) 30.09.2010 tarihinde henüz bir meslek eğitim yeri bulamayanlardan, 22.000'i (% 33) bir meslek eğitim yeri bulmalarına rağmen, meslek eğitim yeri aramaya devam edenlerden, 19.900'ü ise (% 29) ilk defa başvuranlardan oluşmaktadır. Ayrıca, 30.09.2010 tarihine kadar bir meslek eğitim yerine yerleştirilmiş 7.700 (% 11) genç, tekrar meslek eğitim yeri aramak için başvuruda bulunmuştur. Bir meslek eğitim yerine yerleştirilmiş 5.800 genç (% 9) Aralık 2010 tarihinde yeni meslek eğitim başvurusu yapmıştır.

Eylül 2010 ayı sonu itibariyle meslek eğitim yeri bulamayan 12.200 başvuru sahibi gencin 6.700'ü (% 54) henüz bir meslek eğitim yerine yerleştirilememiştir. Bir yıl öncesinde meslek eğitim yeri bulamayan genç sayısı 3.400 olarak kayıtlara geçmiştir. 12.200 başvuru sahibi gencin % 10'una meslek eğitim yeri temin edilmiştir. Bu gençlerin % 13'ü ise bir meslek eğitimine hazırlayan programa veya bir yüksek öğrenime başlamıştır. Diğer % 6'sı bir iş yerinde işe başlamış, askere veya sivil hizmete veya gönüllü sosyal hizmete başlama kararı almıştır. Gençlerin % 16'sı ise İş Ajansı'nın davet mektubunu yanıtsız bırakmıştır.

Aralık 2010 ayı ortası itibariyle Almanya genelinde 23.900 genç henüz bir meslek eğitim yerine yerleştirilememiştir.

2010 yılı içinde 40.000 işletme içi meslek eğitim yeri gençlerin hizmetine sunulmuştur. 2010 Ağustos ayından beri 21.000 genç bir işletmede işletme içi meslek eğitimine başlamıştır. Aralık 2010 tarihi itibariyle 9.900 işletme içi meslek eğitim yerine henüz yerleştirme yapılamamıştır.

4. Güncel Mahkeme Kararları

Federal İş Mahkemesi'nin sözleşmede yer almayan noel parasının ödenmeye devam edileceğine dair 8 Aralık 2010 tarih ve 10 AZR 671/09 sayılı Kararı

İşverenin her yılsonunda ileride ödemeyeceğine dair bir imada bulunmadan noel parası adı altında bir ödemedede bulunması halinde, işçiler, işverenin her yılsonunda kendilerine noel parası ödemekle yükümlü olduğunu kabul edebilirler. Hizmet sözleşmesinde açık olmayan bir hüküm böyle bir talep hakkının oluşmasını engelleyemez.

1996 yılından beri davalı firmada çalışan davacıya, davalı işveren 2002 yılından 2007 yılına kadar her yılsonunda brüt aylık ücreti kadar noel parası ödemiştir. İşveren, noel parasını öderken, ileride ödemeye ilgili bir çekince dile getirmemiştir. Ekonomik kriz nedeniyle davalı işveren 2008 yılında hizmet sözleşmesinin “yasal veya toplu sözleşmelerde öngörülmeyen primler dışında, işverenin ek ödemeler, tatil parası, noel parası gibi ödemeler yapması halinde, işveren bu ödemeleri, herhangi bir hukuksal yükümlülük altına girmeden gönüllü olarak yapmıştır. Bu nedenle belli bir iptal süresine tabi olmadan her zaman bunlardan vazgeçebilir.” şeklindeki maddesine dayanarak noel parasını ödememiştir.

Davacı işçi İş Mahkemesine giderek 2008 yılı için noel parası ödenmesini talep etmiştir. Davacı işveren hizmet sözleşmesinde öngörülen bu tür ödemelerin gönüllü olarak yapıldığına dair şartın böyle bir talep hakkının ortaya çıkmasını önlediğini iddia etmiştir. İş Mahkemesi davacının başvurusunu haklı görmüş, Eyalet İş Mahkemesi de davalının itirazını reddetmiştir.

Temyiz mahkemesi olarak Federal İş Mahkemesi de davacıyı haklı bulmuştur. Federal İş Mahkemesi'ne göre, her ne kadar hizmet sözleşmesinde yer alan bir hükümle böyle bir ödemededen sarfı nazar edilmesi mümkün olsa da, ancak genel sözleşme hükmü olarak sözleşmeye dahil olan bu şartın çok anlamlı olmaması, açık ve anlaşılır ifade edilmesi gereklidir. Davacı tarafından hizmet sözleşmesine alınan hüküm açık ve düzgün ifade edilmemiştir. Bu hüküm işverenin defalarca yaptığı ödemededen çıkarılan anlamı geçersiz kılmaya uygun değildir. Hüküm işverenin gönüllü olarak böyle bir yükümlülük altına girmek istediği şeklinde de anlaşılabilir. Hüküm işverenin gönüllü olarak böyle bir yükümlülük altına girmek istediği şeklinde de anlaşılabilir.

5. Sayısal Veriler

	Aylık Veriler		2009 Aralık Ayına Göre	
	Aralık 2010	Kasım 2010	Artma (+) veya Azalma (-)	Yüzde (%) olarak
Çalışanların toplam sayısı		41.090.000		1,1
Sigortaya tabi bağımlı çalışanların sayısı (Eyl 2010)	28.283.600			1,8
İşsizler	3.015.715	2.931.170	-259.811	-7,9
* erkekler % 53,7	1.619.453	1.541.374	-176.495	-9,8
* kadınlar % 46,3	1.396.262	1.389.796	-83.316	-5,6
* 25 yaşını doldurmamış %8,8	265.942	262.404	-55.857	-17,4
* 50 yaşını doldurmuş % 30,6	921.891	890.634	19.939	2,2
* 55 yaşını doldurmuş % 17,8	536.443	519.405	36.421	7,3
* Almanlar % 83,1	2.537.379	2.458.872	-225.306	-8,2
* Yabancılar % 15,7	474.363	468.200	-33.066	-6i5
* Türkler	137.678	136.763	915	
İşsizlik oranları (%)				
* Tüm çalışanlar	7,2	7,0	7,8	
Erkekler	7,2	6,9	8,0	
Kadınlar	7,1	7,0	7,5	
25 yaşını doldurmamış olanlar	5,6	5,5	6,7	
50 yaşını doldurmuş olanlar	8,2	8,0	8,4	
- Yabancılar	14,8	14,6	16,1	
- Türkler	21,4	21,2		
Bildirilen açık işler				
-Ay başından beri	160.854	171.788	41.840	35,2
- Yıl başından beri	2.017.216	1.856.362	398.964	24,7
- Halen mevcut	348.331	353.751	93.497	39,5
Yardım alanlar				
Birinci basamak işsizlik parası	873.582	827.801	-254.968	-22,6
İkinci basamak işsizlik parası	4.731.339	4.728.439	-175.577	-3,6
Sosyal yardım	1.776.961	1.777.667	-51.792	-2,8

Kaynak: Federal İş Ajansı